

Verksamhetsberättelse 2008

Den 1 januari 2008 fick Stadsbiblioteket en ny stadsbibliotekarie, Elsebeth Tank. Under året har Stadsbiblioteket arbetat intensivt med att ta fram en ny strategi för verksamheten, "The Darling Library in the World". Den har ett fyraårigt perspektiv, 2009-2012, och vill ge malmöborna ett biblioteksutbud som kan understödja Malmö stads höga ambitionsnivå vad gäller utvecklingen av en dynamisk, tolerant och talangfull kunskapsstad. För att förverkliga strategin har Stadsbiblioteket utvecklat en ny organisation som består av tre likvärdiga enheter: *Biblioteksscenen*, *Digitala biblioteket* och *Ledarskap & Utveckling*. Fr o m februari 2009 ska personalen vara fördelad på de tre nya enheterna.

Elsebeth Tank är ny stadsbibliotekarie. Foto: Ewa Levau.

Mest besökta kulturinstitutionen

Stadsbiblioteket är den i särklass mest besökta kulturinstitutionen med 918.000 besökare under 2008, en liten ökning jämfört med föregående år. Liksom tidigare år har studiebesöken varit många: 342 utländska besökare och 223 svenska. Biblioteket har fortsatt sin satsning på "vidgat deltagande" med flerspråkiga ungdomsguider som

En berättelse ur "Tusen och en natt" kan också vara hälsobringande – Hälsodagen bjöd på många olika aktiviteter. Foto: Malin Svensson.

Succén med "Låna en levande bok" har fortsatt. Divina, gothrockare och småbarnsmamma var en av titlarna. Foto: Stadsbiblioteket.

hjälp arabisk- och persisktalande besökare till rätta och tvåspråkiga sagostunder har hållits under terminerna. Under några höstlördagar genomfördes en serie musikarrangemang i Ljusets kalender under temat "Pan Musica – smakbitar av världens musik". I samarbete med IM kunde Stadsbiblioteket under en vecka visa hur tibetansk mattvävning går till. Succén med "Låna en levande bok" har fortsatt och genomförts ca en söndag per månad under vår och höst. Det är en uppskattad verksamhet, både bland de levande böckerna själva och deras låntagare. Följande "titlar" har funnits till utlån: en homoförälder, en strong man, ett regnbågsbarn, en imam, en polis, en gothrockare, en tillfrisknande beroende, en transsexuell, en överlevande från Förintelsen, en muslimsk kvinna och en parkeringsvakt. Andra återkommande arrangemang har varit Lästips för pensionärer, Förintelsens minnesdag (med föreläsningar, filmseminarium och utlån av levande böcker från Förintelsens ögonvittnen), och Hälsodagen, i

samarbete med bl a Internationella Hälsokommunikatörer och Folkhälsoenheten, där den viktigaste målgruppen är nya svenskar inom vuxenutbildning och SFI.

Stadsbiblioteket har den mest besökta sidan på Malmö stads webbplats med över 10.000 besök per månad. Bibliotekets webbaserade katalog, där serviceärenden som reservationer, omlån med mera utförs, hade under året en miljon besök.

Godnattsagor inifrån

Stadsbiblioteket startade under året ett unikt projekt på Fosieanstalten, *"Godnattsagor inifrån"*, som beviljats sammanlagt 787.000 kr från Brottsförebyggande rådet, Kulturrådet och Arvsfonden. Det var första gången ett svenskt bibliotek beviljades bidrag för brottsförebyggande arbete. Under hösten fortsatte projektet på Kirsebergsanstalten. Projektet ger pappor som sitter i fängelse möjlighet att tala in godnattsagor på cd till sina barn med syftet att stärka relationen mellan barn och förälder och minska de negativa effekter som kan uppstå i och med fängelsetiden. Idén kommer från England där projektet *"Bedtime Stories"* numera är väletablerat och har vunnit ett flertal priser. Stadsbibliotekets projekt skiljer sig från den engelska förlagan på flera sätt: i Malmö har fokus varit på barnen, inte föräldern och man har haft fördjupade studiecirklar med fler sammankomster.

Målet är att ge papporna en bredare förståelse för vikten av att läsa för sina barn och hur det kan hjälpa barnen i deras utveckling. Papporna har upplevt att de fått bättre självförtroende och att de stärkts i sin papparoll. Samtidigt har de funnit ett forum där de kan lägga av sig "machorollen" och bara vara just pappor. Projektet har varit väldigt uppskattat av både barn och föräldrar och fått uppmärksamhet i media. Sådär säger en av mammorna:

"Maria lyssnar på sin pappa varje kväll och han säger Godnatt till henne. Det känns nästan som att han är hemma och inte så långt borta."

Kulturrådet har beviljat Stadsbiblioteket 213.000 kr för nya studiecirklar på Fosie- och Kirsebergsanstalterna våren 2009.

Garaget - Malmöns nya möjlighetsplats

Möjlighetsplatsen Garaget är en miljö där besökarnas initiativkraft ska tas tillvara. Lokalen är ett gammalt garage som ligger i kvarteret Facklan - granne med musikhuset Arena 305, Sofielundsskolan, Sofielunds Folkets Hus och vårdhemmet Trevnaden. Verksamheten invigdes den 8 februari 2008 och initiativtagare är Centrum, Fosie och Södra Innerstadens stadsdelsförvaltningar, Kulturförvaltningen och Serviceförvaltningen. Garagets tre huvudområden är bibliotek (som fungerar som ett stadsdelsbibliotek), koppling mellan forskning och praktisk verklighet (forskare ges möjlighet att arbeta i den miljö de forskar om, med fokus på urban integration) samt dialoglab (som ska vara en naturlig källa för alla som vill veta mer om medborgardialog).

Aktivitetsskalendern har varit fulltecknad med författaraftnar, debatter, dansföreställningar, konstutställningar (bl a Tigerprinsen tillsammans med LÄS! projektet), en serie Eko-caféer och andra program på miljötema. Isabel Parra, en av världens mest kända chilenska singer-song writers, uppträdde med gitarristen Roberto Trenca i

Garaget är Malmöns nya möjlighetsplats. Foto: Håkan Larsson.

oktober. Av fem konserter i Skandinavien valde hon att göra en på Garaget! Största succén blev ett söndagsarrangemang med Wafik Alzaim som är skådespelare i den arabiska ”såpan” Babel Hara, ca 1.700 personer besökte Garaget under den söndagen.

LÄS! –ett lässtimulerande projekt 2006-2008 för alla Malmöbarn i årskurs två och fem

Malmö stadsbibliotek och Pedagogiska centralen vill tillsammans med stadsdelsbiblioteken genom projektet LÄS! vidareutveckla sitt samarbete med grundskolor och skolbibliotek och erbjuda fler aktiviteter som stimulerar till läsning.

Under projektets tre år har närmare 25.000 barn nåtts med olika läsfrämjande aktiviteter, hundratals pedagoger har på olika sätt medverkat i projektet och fått nya infallsvinklar på hur man kan jobba vidare med läsfrågor i skolan. Barn- och skolbibliotekarier har kunnat mötas i nya sammanhang och barnbibliotekarierna har fått en gemensam plattform att hämta kraft och idéer ifrån.

En av de monumentala målningarna baserade på den kinesiska sagan Tigerprinsen. Foto: Stadsbiblioteket.

Under våren 2008 fick alla barn i årskurs två en inbjudan till ett besök på sitt närmaste folkbibliotek. Dessutom gjordes en extra satsning på samma årskurs i stadsdelarna Fosie och Oxie, där sagan och det vidgade textbegreppet stod i centrum. Detta resulterade i att närmare 500 andraklassare i 25 klasser i Oxie under en hel termin arbetade med den kinesiska sagan *Tigerprinsen*. Tillsammans skapade de kollektiva konstverk i stort format, där varje klass gestaltade en scen ur sagan. De visades sedan på en utställning i Garaget. Under hösten fokuserade man i Limhamn-Bunkeflo och Rosengård på faktaböcker i delprojektet "Fjärilar, fantomer och fotboll – nytt ljus på faktaboken".

Det allra sista fokusområdet för projektet genomfördes under kulturlovet, då barnbibliotekarierna tillsammans planerade en rad aktiviteter på temat ”Meningen med livet”, hämtat från författaren Douglas Foleys böcker om elvaårige Habib. Ett antal läsgrupper arbetade fördjupande under hela höstterminen med Foleys böcker, och det startades också en blogg på temat. Under lovveckan besökte Foley samtliga bibliotek i Malmö, vilket uppskattades mycket av de deltagande barnen.

IDA/Lärmiljöprojektet

Målgruppen för IDA (Information-Delaktighet-Arbete) är främst vuxenstuderande men även andra studerande samt språkintresserade Malmöbor. Verksamheten planeras tillsammans med Rosengårdsbiblioteket, Lindängenbiblioteket och Bellevuegårdsbiblioteket. På Stadsbiblioteket är IDA en integrerad del i Språkbiblioteket på fjärde våningen i Slottet, där det skapats en inspirerande lärmiljö med bland annat programverksamhet, specialanpassande datorer och en boksamling med lättläst litteratur och kurslitteratur. Samarbete

IDA är en integrerad del i Språkbiblioteket på fjärde våningen i Slottet, där det skapats en inspirerande lärmiljö med bland annat programverksamhet. Foto: Niclas Bomgren.

med flera externa samarbetspartner har etablerats under året t ex med Röda korset som haft möten i ”språkhörnan” i Gullbergrummet, där besökare kunnat öva sig i svenska, arabiska eller spanska. De studerande har också kunnat få läxhjälp och studie- och yrkesvägledning.

Även aktiviteter som tidigare bedrivits på Stadsbiblioteket har kunnat inlemmas i IDA-verksamheten, t ex tidningsläsning där invandrade med dåliga svenskkunskaper har möjlighet att få både samhällsorientering och språkträning. Verksamheten pågår sedan 2006 och hittills har ca 180 personer deltagit.

Projektet har byggt på extern finansiering, i projektet finns 500 000 kr från Centrum för flexibelt lärande och lika mycket har utbildningsförvaltningen satsat.

Biblioteket som en arena för demokrati

Som en demokratisk och neutral arena vill Stadsbiblioteket bidra till att minska utanförskapet, öka delaktigheten och samtidigt visa på sina resurser.

- **Vad är det att vara en demokrat? – workshop i demokrati**

Under rubriken ”Vad är det att vara en demokrat?” arrangerade biblioteket under hösten fem workshoppar med totalt ca 120 deltagare. Workshopparna leddes av en workshopsledare specialiserad på mångfaldsutveckling och -rekrytering. Målgrupp var nyanlända flyktingar och invandrare (med fokus på ungdomar) av vilka många har sina rötter i kulturer där demokrati inte är något naturligt eller positivt. Syftet var att diskutera vad demokrati är och hur man använder sina demokratiska rättigheter.

Under rubriken ”Vad är det att vara en demokrat?” hölls fem workshoppar i demokrati för nyanlända flyktingar och invandrare. Foto: Margareta Rillnert.

Deltagarna kom från Pilotprojektet för irakier, Folkuniversitetets SFI-undervisning och från Malmö Latinskolas program SPIRMR, Samhällsprogrammet Internationella Relationer Mänskliga Rättigheter. Vid varje tillfälle deltog ett tjugotal personer, vilket blev totalt ca 120 deltagare. I januari 2009 genomfördes ytterligare en workshop med 30 deltagare. Som avslutning på projektet hålls en konferens på Stadsbiblioteket i april 2009 med tema ”Demokratifrågor och biblioteket som arena för demokratiarbete”.

Projektet avslutas med en konferens i april 2009 ”Demokratifrågor och biblioteket som arena för demokratiarbete” på Stadsbiblioteket.

- **”Möt Malmös Makthavare”**

Stadsbiblioteket arrangerade under hösten en serie samtal där biblioteksbesökarna kunde få träffa såväl ”festivalgeneralen” Christian Dahl som kommunalråden Anneli Philipson, Lari Pitkä-Kangas och Carina Nilsson. Målet var att ge Malmöborna möjlighet att träffa ”de som bestämmer” och ställa frågor, lufta sina åsikter och komma med idéer.

- **Malmöinitiativet**

Malmöinitiativet är en ny webbplats där alla malmöbor är välkomna att lämna in förslag och synpunkter inom olika områden online och också samla namn till stöd för

sina förslag. I Stadsbibliotekets Gullbergrum finns en storskärm och en pc, där besökare kan knappa in sina förslag och titta på vad andra föreslagit.

- **Riksdagen nära dig**

är ett projekt i samarbete med Sveriges riksdag där tanken är att föra riksdagsarbetet närmare medborgarna. Bibliotekets "riksdagshörna" är en mötesplats där medborgarna kan träffa politiker för att diskutera och ställa frågor under opretentiösa former, en verksamhet som nu är väl etablerad bland både politiker och medborgare. Måndagar mellan kl 16 och 18 har riksdagspolitiker funnits i hörnan där man även kan hämta gratis informationsmaterial.

Europa Direkt

är ett projekt som löper 2005-2008. Europa Direkt är en del av Europeiska kommissionens informationsnätverk med ca 400 informationskontor, varav 23 i Sverige. Nätverket har bl a till uppgift att svara på frågor om EU samt att arrangera program och seminarier. Finansiärer är Malmö stad, som fungerar som vårdorganisation, Region Skåne och Europeiska kommissionen. Verksamheten kommer att forstsätta på Stadsbiblioteket även under nästa projektperiod 2009-2012.

Kompetensstegen

I Malmö stads *Ansökan om statligt stöd för kvalitets- och kompetensutveckling inom vård och omsorg om äldre* finns aktiviteten "Professionellt medarbetar- och ledarskap/Läsning ger livskvalitet". Stadsbibliotekets personal på avd Särskilda tjänster har tillsammans med Centrum för Lättläst genomfört arrangemang som stimulerat till läsning för och med de äldre samt ordnat läsombudscirklar med inriktning på högläsning, berättande och diskussion kring böcker. Stadsbiblioteket har också erbjudit arbetsplatsbibliotek till större arbetsplatser inom vård och omsorg. Projekttiden sträckte sig över tre år från 2006 och verksamheten kommer att drivas vidare i Stadsbibliotekets regi finansierad av FoU (Forskning och utveckling i Sverige).

Väck lite tankar i skallen! – en reklamfilmstävling

Klimatfrågan är en högaktuell miljöfråga och information finns i mängder på biblioteket – litteratur, faktafilmer, föreläsningar och traditionella utställningar. Men det behövs nya informationskanaler som är snabbare och mer lättillgängliga. Stadsbiblioteket beviljades 115.000 kr ur Malmö stads miljöanslag för sin idé att utannonsera en reklamfilmstävling där uppmaningen var att på ett positivt sätt göra reklam för en miljövänlig livsstil. Tävligen var öppen för alla mellan 15 och 25 år och totalt kom det in 52 bidrag. Pristagarna utsågs av en jury och förstapristagaren fick 10.000 kr. De tio bästa filmerna presenterades i en digital utställning på Stadsbiblioteket.

Frispel

Under februarilovet erbjöd Stadsbiblioteket tv-spelsintresserade ungdomar chansen att prova på olika tv-spel och tävla i en rafflande femkamp i Röda rummet, som under några dagar förvandlades till spelokal. Arrangemanget blev mycket populärt och upprepades i maj och sedan även under Kulturlovets, men då förlagt till fyra stadsdelsbibliotek. Stadsbiblioteket har nu en samling på ca 950 tv-spel och dessa lånas

ut flitigt, över 19.000 lån under året vilket betyder att varje exemplar i genomsnitt lånats ut 20,3 gånger under 2008.

"Frispel" i Röda rummet lockade hundratals ungdomar att tävla och testa olika tv-spel. Foto: Stadsbiblioteket.

Informations- och lånecentralen 2008

Informations- och lånecentralen i Malmö, ILS Malmö, får sitt uppdrag från Statens kulturråd och ska stödja bibliotek runt om i landet. Grunden i verksamheten är kompletterande medieförsörjning, hjälp med ämnesfrågor och fjärrlån från utlandet. Utöver detta anordnades under hösten en konferens med titeln *Press – från prassel till pdf*. Utbildningsdagar i olika ämnen (Hitta rätt – guide till lagstiftning och myndighetsbeslut, Webb 2.0 i praktiken) har hållits för kommun- och gymnasiebibliotek i södra Sverige. Kompetensen inom ILS Malmö vad gäller referens- och fjärrlånearbete samt nya möjligheter inom Webb 2.0 har även använts inom regionala och nationella arrangemang under året.

En ny bibliotekstjänst har sjuösatts under året. *Idébiblioteket* är en wiki som samlar och presenterar biblioteksrelaterade små och stora projekt. *Idébiblioteket* erbjuder hela bibliotekssverige att själva delta i och använda webbtjänsten för inspiration och nätverkskontakter. ILS:s övriga tjänster *Referensbiblioteket.se* och *Biblioteksbloggen* uppdateras ständigt och har ett ökat antal besökare.

Den nationella digitala tjänsten Fråga biblioteket, som innefattar e-post och chatt, drivs i samarbete med ILS, *Informations- och lånecentraler i samverkan*. Övriga samarbetspartners är Nationell samverkan på Kungliga biblioteket och representanter för olika forskningsbibliotek i landet. Arbetet under året har fokuserats på marknadsföringsarbete och kompetensutveckling för de operatörer runt hela landet som arbetar i tjänsten. Utöver detta har ILS under året övertagit ansvaret för den flerspråkiga delen av Fråga biblioteket, en service som erbjuder möjligheter att få frågor besvarade på 10 olika språk. Den flerspråkiga delen drivs i samarbete med Internationella biblioteket i Stockholm.

Föreningen Malmö Stadsbiblioteks Vänner

Föreningen, som har verkat sedan år 1941, har fortsatt sin understödjande verksamhet och kunnat bekosta inköp av talböcker jämte bok i svartskrift för en summa om 14.000 kronor. Talböckerna är i första hand avsedda för dyslektiker.

Föreningen har för 18:e året i följd kunnat anvisa medel för anskaffning av gåvoböcker till projektet "Sommarboken", sammanlagt 45.000 kronor.

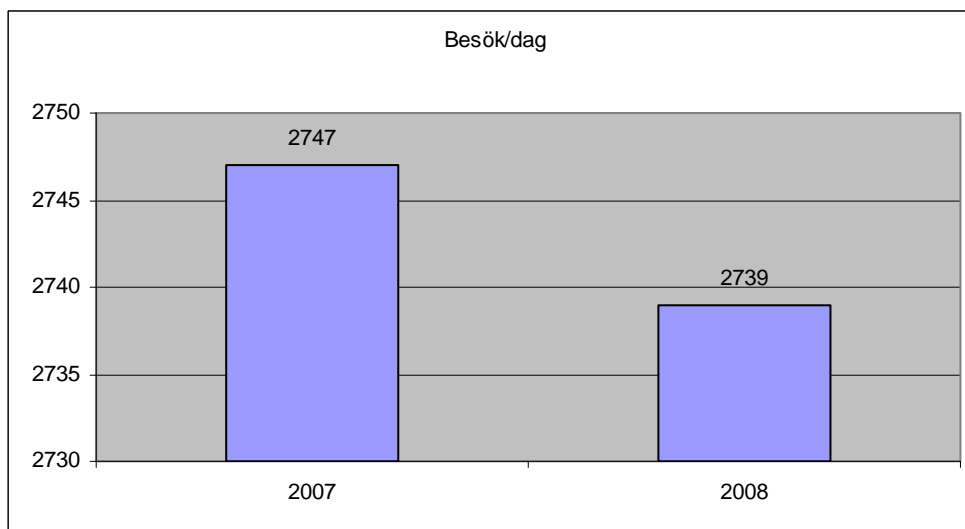
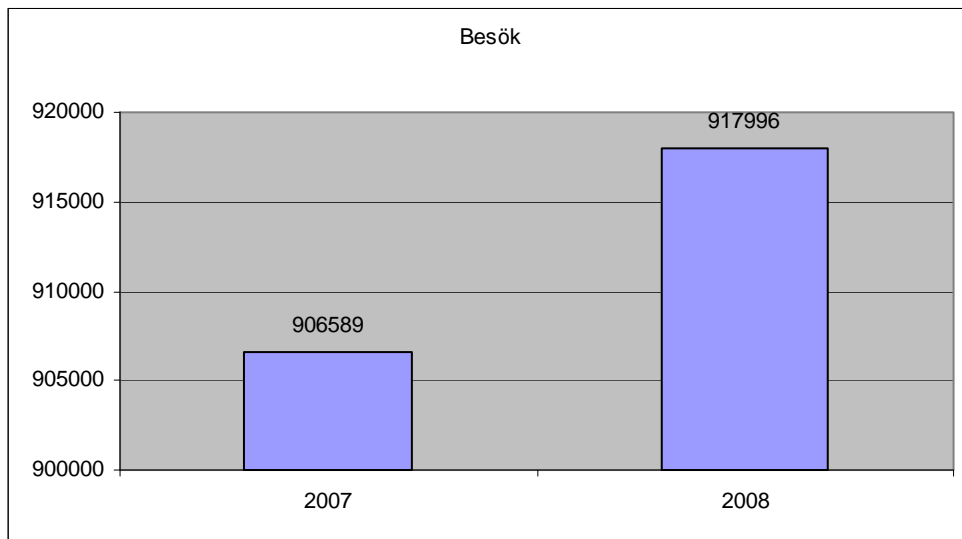
Bengt Holmströms stipendium har tilldelats bibliotekarie Viveca Ahlner.

Förutom sedvanliga föreningsmöten har en vårresa arrangerats till Kristianstadstrakten och studiebesök har gjorts på Turning Torso och på Garaget.

Statistik 2008

Besök:

	2007	2008	%
Besök	906.589	917.996	1,3

Bestånd Stadsbiblioteket

Vuxna, alla medier 496.871

Varav:

Talböcker 28.776

Ljudböcker 5.589

Cd 29.630

Video 7.900

Tv-spel	1.051
Barn, alla medier	81.283
Varav:	
Talböcker	2.420
Ljudböcker	1.739
Cd/kassetter för barn	2.350
- småbarn	133
- unga	526
Video	1.579

Förutom böcker på svenska, engelska, tyska och franska har vi 52.232 titlar på andra språk, Vi har böcker på fler än 100 språk varav 10 språk där vi har fler än 1.000 exemplar (danska, arabiska, spanska, ryska, persiska, norska, polska, serbokroatiska, italienska och finska)

Tidningar och tidskrifter, antal titlar på Stadsbiblioteket	
Svenska dagstidningar	62
Utländska dagstidningar	60
Svenska tidskrifter	1.125
Utländska tidskrifter	379

Nyförvärv under 2008: 42.346 exemplar

Statistik 2008 – utlåning

Stadsbiblioteket (utan e-lån med manuella lån) sammanlagt 1.625.393 år 2007, 1.611.855 år 2008.

Talböcker	51.245
Ljudböcker	49.566
Musik	253.379
Video	85.754
Tv-spel	21.118
e-böcker	10.095
Naxos musik	9.609

Genomsnittlig utlåning/dag (331 dagar): 4.932 ex

Öppethållande:
Stadsbiblioteket 65,5tim
Bokbuss 22 tim

Beställningar: 174.800, varav 140.116 via webbkatalogen.

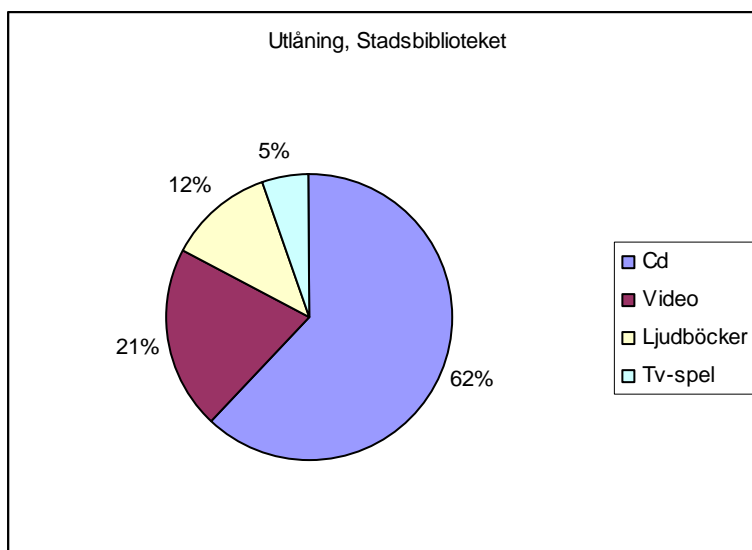
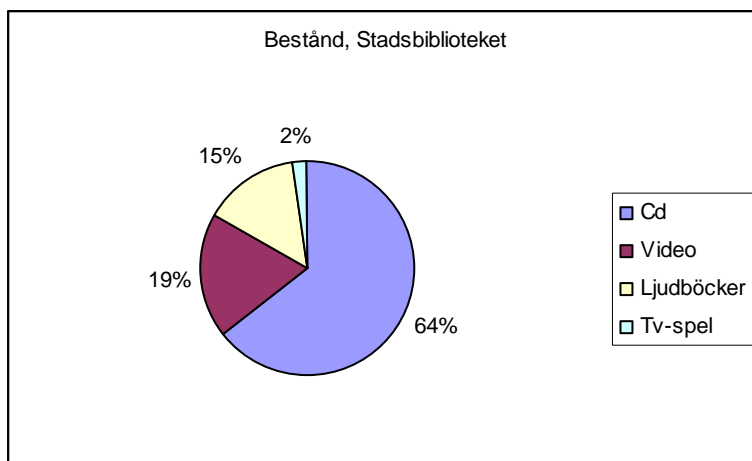
Låntagare:

33.452 barnlåntagare (under 16 år)
 196.562 vuxna låntagare
 1.801 talbokslåntagare
 175 Boken Kommer – låntagare
 Vi lånar ut böcker på 32 arbetsplatser
 Vi lånar ut till 2.005 andra bibliotek

Låntagare inskrivna år 2008: 9.991
 Antal låntagare aktiva under år 2008: 77.382

Bestånd och utlåning på Stadsbiblioteket:

	Bestånd	Utlåning
Cd	31.980	253.379
Video	9.479	85.754
Ljudböcker	7.328	49.566
Tv-spel	1.051	21.118

Program och visningar:

Program för vuxna: 150/8.841 deltagare
Program för barn: 155/3.843 deltagare
Visningar för vuxna: 109/1.108 deltagare
Visningar för barn: 51/818 deltagare